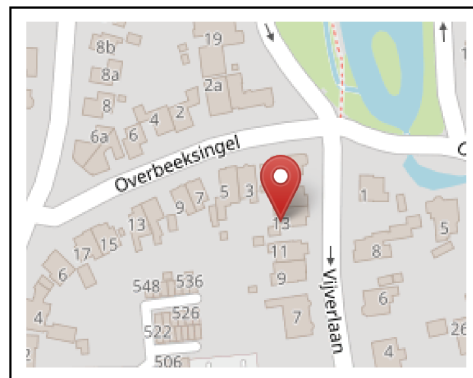

Villa Zwanenzicht
Vijverlaan 17
6881 HK Velp

Monumentgegevens

Monumentnummer 0000457
Inschrijving register 25 november 2008
Kadastrale aanduiding Velp I 1300

Historie en ligging:

Dit hoekpand werd in 1908 door architect C. van Engelenburg ontworpen aan de westzijde van de Vijverlaan op de hoek met de Overbeeksingel en is gebouwd in een Overgangsstijl waar naast elementen uit de neorenaissance ook invloeden uit de Art Nouveau en de chaletstijl te vinden zijn. Het pand bevindt zich in het villapark Overbeek dat in 1901 werd aangelegd op het landgoed van het in de 18de eeuw na een brand herbouwde landhuis Overbeek. De barokke tuinaanleg was in 1800 vervangen door een park in landschapsstijl. Het landgoed werd in 1900 te koop aangeboden en op 21 juli 1901 werd het met huis verkocht voor f 150.000 gulden. De koper was de mede door W. Honig op 15 december 1900 opgerichte NV Villapark 'Overbeek'. Honig was een succesvol architect die in Velp en omgeving werkzaam was en middels het villapark tevens een manier zag om zijn praktijk uit te breiden. Honig was later o.a. gemeenteopzichter en lid van de gemeenteraad en tevens in 1903 betrokken bij de aanleg van het villapark Schonenberg. Het in de traditionele landschapsstijl uitgevoerde ontwerp werd gemaakt door de bekende landschapsarchitect Hugo A.C. Poortman (1858-1953) en was gebaseerd op de Hollandse villaparken zoals het door Springer ontworpen villapark Duin en Daal in Bloemendaal. Er werden vijf nieuwe wegen aangelegd en de gracht rond het huis werd vergraven tot een centrale waterpartij met watervalletjes, rots partijtjes en het eiland met de muziektent. De oude bomen werden zoveel mogelijk gespaard. In de eerste drie meest succesvolle jaren werden de villa's in eigen beheer gebouwd en ontworpen door Honig. Later werden de villa's ook door andere architecten ontworpen. De vroegste bebouwing in het villapark kwam tot stand aan de Overbeeklaan en het begin van de Boulevard. Het huis Overbeek werd na een aantal mislukte pogingen om het landhuis te behouden als postkantoor of gemeentehuis in 1906 verkocht aan de bouwmaatschappij 'Westerkwartier' uit Amsterdam om gesloopt te worden. Door het terrein werd vervolgens een weg aangelegd die het in het verlengde lag van de Vijverlaan. Dit pand heeft een kleine voor- en zijtuin. Op de straathoek staat een monumentale eikenboom.

Plattegrond en opbouw:

Het huis heeft een rechthoekige plattegrond en twee bouwlagen. De gevels zijn gemetseld in kruisverband en aan de onderzijde voorzien van een omlopende gepleisterde plint. Ter hoogte van de onder- en bovendorpels van de vensters zijn op de begane grond en op de verdieping sierbanden in gele verblendsteen aangebracht. Deze sierbanden bevinden zich twee lagen groen geglaazuurde baksteen. De vensters in de voor- en zijgevels zijn aan de bovenzijde afgesloten met een segmentboog met gepleisterde geboorte en sluitstenen en decoratieve groen geglaazuurde stenen. De Boogtrommels zijn gedecoreerd met een metsel mozaïek van gele en rode verblendsteen en groene geglaazuurde steen.

Het samengestelde en overstekende dak heeft smoorde Tuile du Nord pannen en bakgoten op bewerkte klossen. De topgevel heeft een windveer.

Voorgevel:

De voorgevel heeft rechts een risaliet met een gepleisterde topgevel met pseudo-vakwerk. Op de begane grond bevindt zich een vijfzijdige serre met een boven liggend balkon en schuifdeuren aan de voorzijde. De serreramen zijn voorzien van veelruits bovenlichten. Nagenoeg alle bovenlichten in voor- en zijgevels hebben een vulling met geel kathedraalglas. Het balkon heeft dubbele balkondeuren en een veelruits bovenlicht, gevat in een hoefijzerboogvormige muuropening met rode verblendsteenomranding. De topgevel van het risaliet heeft een rechthoekig venster met twee kleinere flankerende vensters. Links van het risaliet heeft de begane grond twee gekoppelde schuiframen met 12-ruits bovenlichten. De verdieping heeft een stolpraam met een 12-ruits bovenlicht.

Linker zijgevel:

Deze gevel is onderkelderd en heeft een asymmetrische indeling. De ingangsportiek heeft een hoefijzerboogvormige afsluiting. In de portiek bevindt zich een dubbele paneeldeur met een 18-ruits bovenlicht. De wanden van het portiek zijn gedeeltelijk blauw betegeld. De as rechts van het portiek bevat op de begane grond een schuifraam met een 12-ruits bovenlicht met daarboven een stolpraam met dezelfde vormgeving. Boven de portiek bevindt zich een iets smaller stolpraam, eveneens met dezelfde vormgeving. De as links van de portiek doorbreekt de dakrand en wordt bedekt door een lessenaars dak. Deze as bevat boven elkaar twee rechthoekige trappehuisvensters met veelkleurige glas-in-loodramen. Daaronder zijn twee rechthoekige vensters met glas-in-loodramen en tralies aangebracht. Links daarvan twee smallere 8-ruits ramen en uiterst links een risalerend bouwdeel met op de begane grond een nieuw raam en op de verdieping een stolpraam met 12-ruits bovenlicht.

Achtergevel:

De achtergevel heeft een niet oorspronkelijke éénlaags aanbouw met een plat dak. Het zichtbare gedeelte van de oorspronkelijke achtergevel heeft een nieuwe smalle invulling met een balkondeur met rechts daarvan een kozijn met een 18-ruits bovenlicht. Het dakschild bevat twee dakkapellen.

Rechter zijgevel:

Deze gevel heeft op de begane grond een twee gekoppelde kozijnen, bestaande uit een breed raam met 12-ruits bovenlicht en twee flankerende ramen met elk een 6-ruits bovenlicht. Rechts daarvan springt de gevel terug en bevat hier een schuifraam met een 12-ruits bovenlicht. De verdieping heeft vier stolpramen met 12-ruits bovenlichten. Het dakschild bevat een brede dakkapel.

Reden van plaatsing:

Het pand bezit stedenbouwkundige waarde:

- vanwege de ligging in het voor de gemeente Rheden unieke villapark Overbeck (situeringswaarde).
- als onderdeel van de grotendeels uit het eerste decennium van de 20ste eeuw daterende villabebouwing van het villapark Overbeek. Het naastgelegen pand, Vijverlaan 13 ; 15, is door dezelfde architect in hetzelfde jaar gebouwd en vertoont overeenkomsten met dit pand (ensemblewaarde).

Het pand bezit architectuurhistorische waarde:

- omwille van de gaaf bewaard gebleven hoofdvorm, de detaillering en het materiaalgebruik;
- als gaaf bewaard voorbeeld van een villa met de kenmerken van de voor de periode rond de eeuwwisseling karakteristieke Overgangsstijl met invloeden van

ondermeer de neorenaissance en de Art Nouveau.

Voldoet aan de basisnormen a en b alsmede aan de meerwaarden 1a, 1c, 1d, 2a, 2c.
Op grond van bovenstaande voldoet het pand aan artikel 1, sub a, b en c van de gemeentelijke monumentenverordening.

Voorgevel - 2016

Foto: Jan Eggink / fotoclub Veluwezoom. © CC BY-NC-ND